

sednika, njegovega namestnika in po dva zapisnikarja. Ko je to dovršeno, oddajo se akti o volitvah po žrebanji posameznim oddelkom v pretres in poročanje.

Predsednik naznani po dovršenem žrebanji izid in imena poslancev v vsak oddelek ter naznani, v katerih prostorih naj si vsak oddelek izvoli svoje predsedstvo. Po izvršitvi naznani izid volitev v predsedstvu, končno pa ono, kateri volilni akti so se po žrebanji oddali vsakemu oddelku, in kedaj bodo oddelki zborovali. Končno predsednik naznani dnevni red III. seje.

V tretji seji dne 2. oktobra prebrale so se najprej imena onih poslancev, katerih volitve so bile tudi v oddelkih neoporečene in te je zbornica skupaj potrdila.

Ugovorilo se je samo zoper potrjenje izvolitve dalmatinskega poslanca Bulata, akoravno se zoper njegovo volitev ni oglasil protest in akoravno je bil izvoljen soglasno. Poljubilo se je manjini VII. oddelka, kateri je prejel pretresavanje te volitve, trditi, da se je krog 100 prvotnih volilcev zadržavalo od volitve, in, čeravno se ni ničesar in nikakor dokazalo in čeravno bi tudi morebiti dokazana resničnost ugovora ne bila mogla več vplivati na izid volitve, kakor toliko, da bi bil namesto soglasno izvoljen z vsemi glasovi zoper 2, oglasila je vendar manjšina svoj predlog, je v zbornici zahtevala, da se o njenem predlogu prej glasuje in je tako dobila priliko, kričati o krivici, katera se ji godi po večini zbornice, zato, ker je ta volitev vključ ugovora potrdila.

Na dalje vršila se je volitev predsednikov in izbran je bil za prvega predsednika dr. Smolka, za 1. namestnika predsednikovega grof Rih. Clam, za 2. pa levičar Chlumecky.

Nadalje izročilo se je zbornici osem predlogov, med temi grof Hohenwartov, da zbornica na prestolni govor odgovori z adreso in pa 2 interpelaciji, med tema ona viteza Groholskega zaradi izganjanja avstrijskih državljanzov iz Pruske.

Sklenila se je tudi izvolitev adresnega legitimacijskega in imunitetskega odseka.

Zdaj, ko so se klubi državnega zbora že osnovali, mogoče je natanko številke navesti, po koliko poslancev spada iz vsake dežele k vsakemu obstoječih klubov:

Česka ima skupaj 92 poslancev, od teh spada: k nemško-avstrijskemu klubu 20, k českemu klubu 55, k divjakom pa 3 poslanci.

Dalmatinska šteje 9 poslancev, ki so vsi udje Hohenwartovega kluba.

Gališka šteje 63 poslancev, katerih sta 2 uda Coroninijevega kluba, 54 udov poljskega kluba, 7 pa divjih.

Niže-Avstrijska ima 37 poslancev, od teh je: 21 udov nemško-avstrijskega kluba, 7 udov nemškega kluba, 1 ud Lichtensteinovega kluba, 8 pa divjih.

Gornje-Avstrijska šteje 17 poslancev, katerih je 5 pri nemško-avstrijskem, 2 pri nemškem, 9 pri Lichtensteinovem klubu, 1 pa divji.

Solnograška ima 5 poslancev, katerih sta 2 uda nemško-avstrijskega, 3 pa so udje Lichtensteinovega kluba.

Štajarska ima 23 poslancev, od katerih spada 8 k nemško-avstrijskemu, 8 k nemškemu, 4 k Lichtensteinovemu in 3 k Hohenwartovemu klubu.

Koroška ima 9 poslancev, od katerih je 5 pri nemško-avstrijskemu, 2 pri nemškem klubu, 2 pa divja.

Kranjska ima 10 poslancev, katerih sta 2 pri nemško-avstrijskem klubu, 8 pa jih je pri Hohenwartovemu klubu.

Bukovina ima 9 poslancev, katerih so 3 udje nemško-avstrijskega, 5 Hohenwartovega kluba, 1 divji.

Moravska ima 36 poslancev, izmed teh je 19 udov nemško-avstrijskega, 1 ud nemškega, 1 ud Coroninijevega, 10 udov českega kluba in 5 divjih.

Šleska ima 10 poslancev, izmed katerih je 5 udov nemško-avstrijskega, 3 udje nemškega, 1 ud poljskega kluba, 1 pa divji.

Tirolska ima 18 poslancev, izmed katerih je 1 ud nemško-avstrijskega, 1 ud nemškega, 7 udov trentinskega, 1 ud Lichtensteinovega in 8 udov Hohenwartovega kluba.

Predarelsko ima 3 poslance, katerih je 1 ud nemško-avstrijskega, 2 pa uda Lichtensteinovega kluba.

Isterska ima 4 poslance, izmed katerih so 3 udje Coroninijevega kluba, 1 pa ud Hohenwartovega kluba.

Goriška ima 4 poslance, katerih eden je ud Coroninijevega kluba, 1 pa divjak.

Trst ima 4 poslance, izmed katerih se 3 udje Coroninijevega kluba, 1 pa ud Hohenwartovega kluba.

Po tem spada na različne klube sledeče število poslancev:

Nemško-avstrijski klub	86 udov
Nemški klub	44 "
Klub „Trentino“	7 "
Coroninijev klub	10 "
Lichtensteinov klub	20 "
Hohenwartov klub	37 "
Česki klub	65 "
Poljski klub	55 "
Divjih je	29 poslancev

skupaj 353 udov

Udje Hohenwartovega kluba so: Borelli, Šupuk, Borčič, Klaič, Masovčič, Pavlinovič, Bulat, Poza, Vojnovič, Gödl, Raič, Vošnjak, Hohenwart, Poklukar, Šuklje, Klun, Obreza, Windisch-Grätz, Pfeifer, Hren, Czuperkovič, Styrcea, Grigorcea, Lupul, Zotta, Weisssteiner, Giovanelli, Spauer, Neuner, Sternbach, Rapp, Greuter, Katrein, Vitezič, Nabergoj, Tonkli, Valussi.

Prestolni govor.

Presvitli cesar otvoril je slovesno 26. dne u. m. državni zbor z naslednjim prestolnim govorom:

„Velečastita gospoda obeh zbornic državnega zbora!

Sledeč Mojemu klicu zbrali ste se v začetku nove dobe Vašega ustavnega delovanja okrog Mojega prestola.

Sporočujoč Vam pri vzprejemu Moj cesarski pozdrav in kličeč Vam dobro došli, nadejam se v zaupanju na Vsemogočnega, da bode Vaše delovanje — skozi vso sedaj otvoreno zasedanje — plodovito in uspešno razvijalo se v blaginjo Avstrije in njenih narodov.

V tem upanju me utrjujejo mnogi dokazi dinastične udanosti in patriotizma, katere so mi skazovali poslednja leta na Mojih potovanjih vsi avstrijski narodi.

S hvaležnim srcem spominjam se vseh teh izjav, ki kažejo moč avstrijske državne zavesti.

V novem zasedanju čaka Vas rešenje mnogih važnih nalog.

Bliža se koncu čas, za kateri se je bilo določilo v sporazumljenji z ogerskim državnim zborom, koliko je treba plačevati za pokritje skupnih državnih stroškov. Baviti se bode morali z novo pogodbo, kakor tudi z vprašanjem o carinski in trgovinski zvezi, katera se je bila z nova sklenila 1878. l. z Mojo vlado dežel ogerske krone.

Te za narodno-gospodarske razmere obeh delov države tako važne zadeve bode dobro pretresli in rešili je v duhu pravice in zmernosti.

Da se po potrebi popolni brambena sistema države, predložil se bode Vam zakon o organizaciji narodnega opolčenja (črne vojske).

Ta naprava bode, ne da bi v miru prebivalstvu kake žrtve nalagala, vojne sile, kar jih je za resne slučaje na razpolaganje, tako izobrazila, da bodo vojnim silam drugih držav primerne in da bodo stalno poviševale obrambo in mogočnost države.

Oskrbovanje vdov in sirot vojaških oseb bode se uredilo zakonom in tako odpomoglo jako čutni potrebi.

Skrbeč za občno in poklicu primerno izobraženje bode podpirali Mojo vlado v njenem prizadevanji, da se uvaževaje izkušnje, mladež, ki tako mnogobrojno sili v srednje šole, napeljava bolj k onim obrtnim učiliščem, katera so določena v povzdigo obrtnije,

Moja vlada bode Vam predložila spremembe carinskih tarifov, ki imajo zboljšati položaj obrtnije in kmetijstva na domačih trgoviščih.

Tudi si bode Moja vlada prizadevala, kedar bode sklepala trgovske pogodbe, da se za izvoz določenim izdelkom ohranijo sedanja inozemska trgovišča in se kolikor možno razširijo.

V soglasji s trgovsko-politiškimi naredbami obračala bode državna uprava vso pozornost na to, da se produktivna delavnost povzdigne in domače delo ščiti.

Istotako bode vlada, katera ima v svojih rokah obširne in važne državne železnice, skrbela za ta mogočna pospešila narodnega blagostanja.

Da olajša grajenje lokalnih železnic, predložila Vam bode vlada pravočasno primerne predloge.

Zopet se bode lotiti dela, da dovršite večje kodifikacije v pravosodnem zakonodajstvu; pri tem se pa ne smejo več odlašati ona zboljšanja obstoječih zakonov, katera so nujno potrebna.

Lani je bilo treba, da se je proglasilo izjemno stanje v posamičnih sodnih okrožjih zaradi anarhističkih zločinov.

Da se bodo mogla vspešno preprečiti ta prevratna prizadevanja in razveljaviti izjemne naredbe, predložil se Vam bode poseben načrt zakona.

Spremembe v carinskem in obrtnem zakonodajstvu, katere so se sklenile v poslednjih zasedanjih, in potrebni začetki, da se zboljša stanje delalcev, so važni koraki k uresničenju znamenitih gospodarskih in socijalnih nalog.

Baviti se bode morali z daljšimi reformami v tem delokrogu in pri tem se pravično ozirati na vsestranske interese. Nadejam se, da bode te reforme, katere izvirajo iz resničnih potreb prebivalstva in gledé važnosti presegajo raznovrstne strankarske boje, temeljito pretresovali in prav ocenjevali.

Ako prav rešite to nalogo, zagotovljena Vam je moja hvaležnost in hvaležnost prebivalstva.

Nadejam se, da bode pritrili predlogam Moje vlade o zavarovanju delavcev proti nezgodam in boleznim, o urejenju združnih skladnic.

Načrt zakona o podedovanju kmetijskih posestev srednje velikosti, kateri se bode Vam predložil, ima namen ohraniti in okrepčati za družbinski in gospodarski red važen del prebivalstva.

O razmerah taci kmetij v posamičnih deželah se je obširno poizvedovalo in Vi bode s skorajšnjim sklepanjem o tem zakonu pomogli deželni zborom, da bodo obračali potrebno pozornost tej vetvi deželne kulture.

Povodnji so poslednja leta pokazale, da je nujno treba začeti regulovanje rek v raznih deželah, zlasti pa v Mojem kraljestvu gališkem, katero so po gostem zadelu taka opustošenja.

Vlada se bavi s potrebnimi poizvedovanji in bode Vam predložila predloge, kedar bodo poizvedovanja dovršena.

Moja vlada se bode vedno ozirala na položaj državnih financ pri uporabi potrebnih sredstev v zadovoljenje mnogoterih javnih interesov.

Nadejamo se, da bode tudi Vi pri pretehtovanju mnogoterih interesov in želj se vedno ozirali na državne dohodke in da bode smatrali za patrijotično dolžnost, krepko podpirati vlado v njenem prizadevanji, da se doseže ravnotežje v državnem gospodarstvu.

Naše razmere z inozemskimi vlastmi so jako povoljne in vse vlasti so složne v prizadevanji, da se ohrani mir, katerega vsi tako potrebujemo.

Častita gospoda obeh zbornic državnega zbora! Trajna naloga Moje vlade bode, da čuvajoč enotnost in mogočnost države enako skrbi za duševne in gospodarske interese vseh Mojih dežel in narodov.

Tem gotovejše smem se nadejati, da bode podpirali ta prizadevanja, ker se udeležujejo ustavnega dela zastopniki vseh Mojih narodov in je tedaj izključeno enostransko pretehtovanje njim v pretres izročenih vprašanj.

Pri tem naj Vas vodi oni duh zmernosti, ki je najgotoveje poročstvo vspešnega delovanja, duh točnega in strogega, pa stvarnega pretresovanja, kateri je edini sposoben, z zmernim in vztrajnim dovršenjem postavljene doseči vspehe in zagotoviti ustavnim napravam stalno vrednost.

Blagoslov Vsemogočnega vodi naj Vas pri Vašem delu!

Naši dopisi.

Z Dunaja 10. okt. — Razmere med strankami drž. zbora razvidite iz posebnega sestavka, ki s številkami kaže, koliko pristašev šteje vsak klub oziroma koliko poslancev ostalo je izvan zvez klubovih. — Tukaj še nekaj o notranjem gibanju med strankami, ki se posnamemo iz zadnjih dogodeb.

Med desnico in levico pomenljiva je gotovo ona oseba, ki se je uže zadnje dve leti zborovanja nezadovoljna gibala med desnico in levico, namreč dolgoletni ministerski kandidat Lienbacher, ki je bil zadnji čas popolnem odpadel od desnice izrekši: „da je izstop njegov iz Lichtensteinovega kluba sad najglobokejšega prepričanja“. — Ravno ta mož je sedaj zopet ud ravno imenovanega kluba in iz tega bi se znalo zopet sklepati, da se je njegovo „notranje“ prepričanje zopet presukalo.

Levičarski listi in izrekoma „Neue fr. Presse“ od včerajšnjega dne sodi, da L.-jev opetni vstop v Lichtensteinov klub pomeni, da klerikalna stranka pripravlja temeljito premembo šolskih postav z namenom odpraviti sedanja prostodušna načela in šolo izročiti po izgledu prejšnjih postav bolj v cerkveno oblast. — Šolsko vprašanje, trdi se, je sedaj dejano na dnevni red in v ta namen združili so se zopet vsi, sicer še tako različni elementi klerikalne stranke. — Kar dalje znači razmere med desnico in levico, so razprave zaradi volitev v delegacijo. Česki in konservativni veliki posestniki s Češkega ponudili so nasprotnikom svojim iz česke dežele kompromis, da hočejo njim izmed 10 mandatov prepustiti 4, ako tudi nasprotna stranka na Moravskem, kjer ima ona v velikem posestvu večino, desnici prepusti vsaj en mandat.

O tej ponudbi posvetovali so se levičarski poslanci iz kurije velikega posestva Moravskega in Češkega. Moravski levičarji izrekli so se vsled pritiska tamošnje